

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se involo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90

Za pošiljanje na dom se računa za vsa leta K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Konsum v Dolenji vasi pri Ribnici.

Iz Dolenje vasi, 27. maja.

Pri nas posluje že drugo leto konsumno društvo. Vzlic temu, da se je pri ustanovitvi z bombastičnimi frazami govorilo, koliko bo družnikom koristilo, ako zatarejo neljube jim trgovce, vendar še do danes niso dosegli toliko zaželenega smotra. Naše konsumno društvo, pod vodstvom znanih in „zmognih“ sociologov, g. župana Ig. Merherja in kaplana g. Frana Žužka, se je s tako vnebo in takim ognjem vrglo v gospodarsko organizacijo, da so se ljudje kar čudili tej podjetnosti ter nezaupno zmajevali z glavami. Nasledki nezmožnosti županove in kaplanove so se kmalu pokazali, ko jim je mesarska obrt, katero so nekoliko časa izvrševali, povzročila precejšnjo zgubo. Temu se pa tudi ni čuditi, ako se pomisli, kako so to obrt izvrševali. Kaplan Žužek se v semenišču pač ni učil mesarije, župan Merher ima sicer vse zmognosti, in še lahko deželni poslanec postane, ako bo dr. Žilindra odstopil, — baje da je tretji v

terno — ali mesarije le ne razume. Kaplanov brat, kateremu je bila izročena usoda vseh kozlov in kostrunov, se tudi ni nikjer mesarije učil. Sicer pa jo je bil za celih štirinajst dni nekam odkuril iz konsumnega društva. Ugibalo se je sicer, a izvedelo se je le toliko, kakor je oče gospodarske organiziranje obiskoval kmetijski kurz, ampak da mora nekje biti, kamor se pride, če je kdo družnik nazorov kakor neki državni funkcionar.

V konsumni mesnici so mrovarili in trpinčili uboge živali, katere niso mogle storiti konec radi nezmožnosti mesarjev, kojih je bilo vedno polno okoli ter so si še na živih živalih izgovarjali, čegava bodo jetra. Kadar pa mesa prodati niso mogli, ker je preveč smrdelo, tedaj je vestni poslovodja krmil Nacetove ribe z velikimi komadi, tako da se je bilo naposled res bati, da nam že tako zelo slabo pitno vodo popolnoma okuži. Temu se seveda nihče po robu postavil ni, pač pa so jim nasprotniki natvezili tožbo radi paše kozlov po občinskih pašnikih, in izid tožbe je bil za konsumarje skrajno neugoden. Trebalo je šteti 159 kron 15 vin. tožnih stroškov. In te so tudi plačali, a so ob enem tudi prenehali mesariti.

Značilno je tudi to, da jih več denar spravljajo, kadar je kaj več opravila. Mi sicer niti najmanj ne dvomimo o poštenosti in vestnosti dotičnikov, a pravilno to ni in ni. Potem je v društvu nekaj odbornikov, ki imajo neke predprave pred drugimi. Tako n. pr. so dobivali ti „patriciji“ boljše meso in sukno ali pa se jim usnje prodaje ceneje nego drugim zadrugarjem. Da pa poslovodja, akoravno je kaplana Žužka brat, ne uživa popolnega zaupanja, se boče marsikomu čudno zdelo. In vendar je tako, zakaj dne 17. marca t. l., ko je bil občni zbor, zahtevalo je več zadrugarjev, da mora poslovodja priseči, da bo pošteno delal. To se je zgodilo v pričo kaplana Žužka in župana. To je gotova nezaupnica, katera je vsem trem veljala. Kaplan se je pod pretvezo, da pojde itak proč, odtegnil delovanju. Poslovodja je odpovedal službo, pa le s tem namenom, da je mogel potem zahtevati povišanje mesečne plače. Posrečilo

se mu je popolnoma in sedaj ima precej lepo mesečno plačo. Sedaj je župan duša konsuma. Mi ne moremo nič drugega, nego čestitati zadrugnikom na tako imenitni pridobitvi.

Za zabavo se v konsumu tudi poskrbi. Baje je celo v konsumu vino na čepu, katerega pijo boljši zadrugarji, seveda brezplačno in kadar se jim ljubi.

Sedaj si oglejmo pa še bilanco. Tudi ta je vredna, da se ji posveti nekoliko vrst, nekoliko pozornosti.

Društvo pričelo je 18. maja 1899 delovati ter je od pričetka pa do 31. dec. 1899 izkazalo 49.239 K 48 vin. prometa in 652 K 64 vin. čistega dobička, zadrugnikov bilo je 164. V drugi upravni dobi pristopilo je 111 zadrugnikov, torej jih je bilo 275. Izkazalo je društvo 1000 K 64 vin. skupnega prometa in 509 K 85 vin. čistega dobička. Ako se torej primerja lanska bilanca z letošnjo, pridemo do čudnega in neverjetnega zaključka, da je društvo v prvi upravni dobi v 6 mesecih in 12 dneh več čistega dobička napravilo kakor drugo celo leto, to je gotovo čudno. Da je s 164 zadrugniki prve dobe imelo manj prometa, kakor s 275 zadrugniki druge dobe, je samo ob sebi umljivo, neverjetno pa je, da bi društvo s še enkrat večjim prometom druge upravne dobe skazalo manjši čisti dobiček.

Sploh je bilanca jako klasična. Ne bomo se spuščali v podrobno kritiko, saj so vse bilance teh katoliških konsumov skrpane po istem kopitu in skoro nobena ne daje pravilne slike društvenega stanja. Kaj tako svojevoljnega in površnega, kakor je ta bilanca, pa že dolgo nismo videli! Samo jeden vzgled naj navedemo. V računu o dobičku in zgubi za l. 1900 se nahaja postavka „železniška vožnja 2308 K 12 vin.“, v izkazu o denarnem prometu pa te postavke ni, dasi so navedene vse druge. Že iz tega izhaja z vso jasnostjo, da je bilanca nepravilna. Tudi kratka revizija bilance svedoči, da dobiček ni pravilno preračunjen.

Lahko se razvidi iz vsega tega, da društvo ni kmetu v nikako korist, in da sploh ne napreduje, vendar pa povzroča

trgovcem občutno gmotno škodo. Društvo, katero skaže toliko promet, je davka prosto, a nas trgovce se navija z najmočnejšimi vijaki.

Mi trgovci plačali smo ravno toliko davka, ko smo kaj tržili, kakor sedaj ko konsum trži. To je krivično! Pošteno bi bilo, da se konsumu prometu primerno obdači, trgovce pa primerno razbremeni. Po treščine niso narastle, pač pa so se zmanjšale, kajti ljudje kar trumoma vro v Ameriko vzlic vsej klerikalni gospodarski organizaciji. Skrajno krivično je, da bi morali trgovci davek plačevati, od dohodkov, katerih nimajo, in da morajo tudi za konsumna društva plačevati ako ne izkažejo 600 K čistega dobička, akoravno skažejo čez 100.000 K prometa!

Pa še nekaj. Trgovci na deželi smo izročeni na milost in nemilost zaupnim možem, kateri večinoma še „dunsta“ nimajo o trgovini ali se pa rekrutirajo iz odbora kakega konsumnega društva. Potem si je lahko misliti, kako se nam godi. Če trgovec še tako vestno pove za odmerjene davke, se mu ne veruje, ampak se ga taksira po svoje, in ako se radi preveč odmerjenega davka pritoži, dobi obvestilo z motivacijo „glede na izjavo zaupnikov se ne more ustreči“ itd. Tudi temu naj bi se na kak primeren način opomoglo. Saj trgovec se ne brani davka plačati, da bi pa več plačal, to ne gre.

V Ljubljani, 30. maja.

Državni zbor.

Poslanska zbornica je včeraj dognala generalno debato o vodnih stavbah. Ta debata je še dosti hitro tekla. Zanimanja za razprave ni bilo posebnega saj pa tudi govorniki niso ničesar novega povedali. Koncem seje je prišlo do velike rabuke. Generalni govornik pro je bil namreč dr. Lueger. Nemški radikali ga niso pustili govoriti. Začeli so, čim je Lueger vstal, med seboj glasno govoriti in se smejeti, tako da se Luegerja ni slišalo. Krščanski socialisti so vsled tega nemške radikale psovali na vse načine, in jih pitali s „pobalini“ in „pijana druhal“, v tem, ko jih je prezident

LISTEK.

Strašna noč.

Spisal A. Čehov.

Ivan Petrovič Panihidov je prebledel, privil globeže svetilnico, ter začel z razburjenim glasom:

„Bilo je meglene jesenske noči, ko sem se vračal domu od spiritične seance pri nekem, sedaj že umrlem prijatelju. Cesta, po kateri sem hodil, je bila slabo razsvetljena, in tipaje sem se moral previti do svojega stanovanja. Misli so mi bile težke, potrte.

Življenje tvoje se bliža koncu. . . . Kesaj se!

To je bil stavek, ki mi ga je povedal Spinozza, katerega se nam je bilo posrečilo v seanci prirediti z onega sveta. Prosil sem za ponovitev, in skledica je ponovila stavek, pristavila pa je še besede:

„Današnja noč!“

Ne verujem v spiritizem, ali misel na smrt sama deluje deprimujoče na mene. Smrt, gospoda moja, je potrebno zlo, je vsakdanja, neizogibna, ali misel na njo je človeški naravi zoperna. . . In takrat, ko me je obdajala nepredirna megla, in je

otožno tulil veter, ko nisem čutil žive duše okoli sebe, navdajala me je nepojmljiva plahota in tesnoba. Mož sem, prost predsodkov, vendar sem tekel in se nisem upal ozreti. Bal sem se, da ne ugledam pred saboj smrti kot prikazen.“

Panahidov je globoko vzdihnil, izpil požirek vode, ter nadaljeval:

„Ta nepopisni strah me tudi tedaj ni zapustil, ko sem dospel do svojega v četrtem nadstropji ležečega stanovanja, odprla vrata ter stopil v svojo sobo. Bilo je temno v njej. V peči je piskal veter in trkal na okno, kakor da prosi dovoljenja za vstop. Ko je svetlo zaplamtela vžgalica, katero sem bil prižgal in sem se natančneje ozrl po svoji sobi, se je pokazal mojim očem grozen pogled — — — Zakričal sem, omahnil za korak proti vratom in poln strahu in groze zakril oči. . .

Sredi moje sobe je stala mrtvaška krsta. Videl sem jo le kako sekundo, vendar si jo mislim v vseh najmanjših podrobnostih. Bila je krsta za srednje velikega človeka, in kakor je bilo soditi po rožasti barvi, namenjena za mlado dekle. Draga barva, pozlačene noge in ročaji, kakor bronasti križ, vse je pričalo, da je bila umrla bogata.

Letel sem, ne da bi premišljal, iz

svoje sobe. Gnal me je grozen strah. Na hodniku in po stopnicah je bilo popolnoma temno in nikakor ne morem pojmiti, da si nisem polomil vratu in nog. Dospevši na cesto, sem se naslonil na moker drog svetilnice ter se pričel nekoliko pomirjevati. Srce mi je burno utripalo, sapa mi je zastajala. Kako je mogla priti mrtvaška krsta v mojo sobo? Jeli prazna, ali je morda mrtvec v njej? Mučen misterij!

Če ni čudež, potem je zločin, tako se je zabliskalo v mojih izmučenih možganih. Trpil sem se z domnevanji.

Vrata so bila zaprta, ko me ni bilo doma, in le moji najintimnejši prijatelji so vedeli, kam običajno spravljam ključ. Saj mi vendar niso prijatelji postavili krste v sobo?!! Mislimi sem si tudi mogel, da so pogrebniški pomotoma odložili krsto pri meni, zamenjali so morda nadstropje, vrata, ali sploh kaj. Toda kdo ne ve tega, da naši pogrebniški ne gredo prej z mesta, da so dobili svojo napojnino?

Duhovi so mi prorokovali smrt; so mi li morda omislili tudi krsto? sem si mislil.

Nisem veroval in ne verujem v spiritizem, vendar ni li možno, da tako sodelovanje fatalističnih dogodkov premoti celo filozofa?

Končno sem veroval, da je optična prevara! — Na potu proti domu sem bil tako mračnih misli, da so moji bolni živci zagledali mrtvaško krsto. . .

Naravno optična prevara! . . .

Deževalo je, veter mi je zaganjal dež v obraz. Bil sem premočen in premrazen. Moral sem iti. Ali kam? Sklenil sem, da prenočim pri prijatelju Upokojevu, ki se je, kakor vsi veste, ustrelil. Stanoval je ne daleč od mene. Prijatelja nisem našel doma. Potipal sem na mesto, kjer je navadno puščal ležati ključ, odprl in stopil v njegovo sobo. Odložil sem svoj mokri plašč in sedel, v temi tipaje, na divan, da se odpočijem. Bilo je temno. Prižgal sem vžgalico. — Zakričal sem, omahnil in tekel skoro brez zavesti vun. Videl sem bil v sobi svojega prijatelja isto, kakor v svoji, krsto, samo da je ta bila večja in temnorjave barve. Kako je prišla tu sem? Da je bila optična prevara, o tem ni bilo zdaj več dvoma. . . Saj vendar ni mogla v vsaki sobi stati krsta! . . . Poblaznel bom! sem mislil z grozo, prijemši se za glavo. Moj Bog! Kaj je storiti?! V glavi mi je bobnelo, noge so bile kakor ohromele. . . Dež je bil neprestano v curkih, veter je tulil, a jaz bil sem brez plašča in čepice. Da bi šel ponje, to je presegalo

milo prosil, naj nehajo ter končno sejo pretrgal. Nemški radikalci so se postavili na stališče, da Lueger ne sme govoriti. Ko se je seja zopet otvorila, se je zopet začel škandal. Radikalci so glasno čitali časopise, delali mejklice, v na ves glas smejali in peli dijaške pesmi. Se tam velikanskem viharju je moral Lueger govoriti. Ko je končal, je prezident grajal nemške radikalce, na kar je Berger izjavil, da so nemški radikalci le demonstrirali proti Luegerju, katerega zaničujejo, ker sebi podrejene ljudi sili h krivi prisegi. Na to so krščanski socialisti odgovorili z novimi psovkami. — Po najnovejših dispozicijah bo poslanska zbornica najprej dognala razpravo o vodnih stavbah in potem šele začela razpravo o budgetnem provizoriju. Glede te se poroča, da se bodo velike stranke omejile na kratke izjave.

Nemčija in trozveza.

V naših delegacijah se letos s posebno gorečnostjo povdaja zveza z Nemčijo. Že dolgo let se naša diplomacija ni tako ogrevala za to zvezo. A v Nemčiji sodijo o tej ljubezni precej skeptično. Nemški listi opozarjajo pred vsem, da avstrijski diplomatje v isti sapi, ko se razvnamajo za trozvezo, govore jako skeptično o razmerju mej Avstrijo in Rusijo. Svoj čas, ko je imela Avstrija dve železi v ognju, se je glede Nemčije držala dosti rezervirano. Ali odkar rase upliv Rusije na Balkanu in je postal dogovor mej Avstrijo in Rusijo iz l. 1897 precej brezpomemben, se skuša Avstrija zopet in v večji meri nasloniti na Nemčijo.

Vojna v Južni Afriki.

Poročilo c. kr. korespondenčnega urada glede bitke mej Buri in Angleži blizu Pretorije, v kateri bitki so bili Angleži silno pobiti, od angleške strani sicer še ni potrjeno, a o resničnosti tega velikega burskega uspeha vendar ni dvomiti. Vidi se to zlasti iz angleških listov, ki svojega razočaranja zaradi brezuspešne vojne ne morejo prikrivati. „Daily Mail“ pravi, da ne more pojmiti, zakaj burski vodja Krutzingar še vedno ni uničen. Angleške kolone so njegovi četi vedno za petami, pa je le ne ne morejo ujeti. List se zelo čudi, da angleška kolonialna armada se še vedno ne more meriti z Buri in pravi, da ima vojno ministrstvo dolžnost vendar že koga dobiti, ki bo Bure uničil. „Standard“ pravi, da se vojna ne bo končala s kako veliko bitko, ampak da se bo Angleška morala zadovoljiti s tem, da bo Burov počasi vsled vojne konec. „Times“ meni, da je glavni vzrok angleških neuspehov ta, da velika večina angleške armade vsled težkega in dolgega vojskovanja nima več prave elastičnosti in prave moči, tako da je potrebno, poslati drugo vojaštvo v Južno Afriko.

O literarnem združenju Slovencev in Hrvatov v obče, „Slovenske“ in „Hrv. Matice“ posebe.

Vprašanje o združenju Slovencev in Hrvatov je prišlo letos zopet na dnevni red. Naj bode dovoljeno tudi meni, ki sem

mojo moč... Lasje so se mi ježili, mrzel pot mi je lil s čela, akopram sem vedel, da ne more biti nič drugega, nego samo halucinacija.

Kaj početi? Na srečo sem se domislil, da povsem blizu stanuje drug prijatelj, nedavno še le svoje študije dokončavi zdravnik, Pogostov, ki je bil tudi v spiritistični seanci. — Hitel sem k njemu... Takrat ni bil še poročen z bogato trgovčev hčerjo in je stanoval v petem nadstropju. Ko sem s težavo priplezal na vrh strmih stopnic začujem strahovit hrup.

„Na pomoč, na pomoč!“ sem čul srce pretresujoče klicati: In koj na to prileti hlastno moj prijatelj proti meni. Bil je bled in tresel se je po vsem životu.

„Ste li vi, Panihidov?“ Te besede je skoro kričal. „Ste li resnično? Jeli ni halucinacija?... Moj Bog!... Bledi ste kakor mrlji... Moj Bog!... Strašni ste!...“

„A Vi, kaj je z Vami? Saj ste kar vsi razsebe.“

„O Bog! Dajte, da se oddahnem... Veseli me, da Vas vidim in se preverim, da ni optična prevara... Prokleta seanca... razdejala je moje nerge tako, da sem... mislite si, ko sem vstopil v svojo sodbo, zagledal v njej mrtvaško krsto...“

Verjel nisem svojim ušesom in ga prosil, naj mi to ponovi.

preživel več ko dvajset let med Hrvati in Srbi in razmere na slovenskem jugu — vsaj tako mislim — precej dobro poznam, izpregovoriti par besedij o tem vprašanju in potem staviti nekoliko aktualnih predlogov.

Povod, da se je začelo o tem vprašanju zopet pisati, bile so — kolikor jaz vem — razprave o razmerah Prešernovih proti „ilirstvu“. Zato naj se dotaknem tudi Prešernovega časa. Slovenski narod je še trdo spal, ko je Prešern začel skladati svoje neumrjode pesmi. Molitvene in verske knjige — to je bilo z malo izjemo vse slovstvo slovensko pred Prešernom. Pred njim se more govoriti le o skromnih diletantskih početkih slovenske literature. Jezika slovenskega ni spoštoval nihče, in narod je pozabil ime svojemu jeziku. Jako redki so bili rodoljubi, kateri so vedeli, da se jim jezik zove slovenski. Tudi oni, kateri so to vedeli, zvali so ga čisto „kranjskim“, mesto slovenskim. Vraz sam piše 1841., da se v Ljubljani v krčmi govori največ „kranjski“.

Slovenski jezik ni bil uveden v šole, tudi uradovalo se ni slovenski v javnih uradih razun drobtin jezikovne ravnopravnosti, katere so Slovenci uživali pred francosko vladno. Narodne zavednosti ni bilo. Prostemu narodu se je vsak srečen zdel, kateri je umel nemščino ali laščino ter se je mogel razgovarjati z nemško ali laško gospodo. Zlasti brez nemščine ni si mogel nihče pridobiti ugleda.

Kranjsko slovenski pisatelji in slovničarji nazivali so z večine svoj jezik „kranjskim“. Vodniku, kateri se je mnogo bavil s slovenskim jezikom kot takim, je bil tudi „kranjski“, a govoreč o „Slovenih“ in „slovenskem jeziku“ mislil je na Slovence in slovanščino. Sam Kopitar ni vedel, kako bi imenoval svojo znanstveno slovnico slovenskega jezika („Grammatik der slavischen Sprache in Krain, Kärnten und Steiermark“). Metelko je prvi kranjsko slovenski slovničar tiste dobe (1825), kateri je imenoval svojo slovnico „Lehrgebäude der slowenischen Sprache“. Boj med „kranjskim“ in slovenskim jezikom trajal je v slovstvu še nekoliko let in še dandanes se dobe med prostim narodom na Kranjskem neuki ljudje, ki ne vedo, da jim je jezik slovenski, a ne „kranjski“. Zatorej je pojmljivo, ako Prešern ni bil precej „Slovenec“, temuč „Kranjec“, a ni bil trdovraten „Kranjec“, temuč preobrnil se je kmalu v pravega Slovence in Slovana.

Vraz in njegovi štajerski sodobniki nazivali so svoj jezik slovenskim, vendar jim meje slovenščine niso bile jasne.

Ljubezen do svojega milega naroda in nič drugega spodbodla je Prešerna na slovstveno delo. A brez znanja, to je dobro vedel, ni mogoče stvarjati literarnih del, ki bi imela trajno slovstveno vrednost. Zato je proučeval tuje literature s posebnim ozirrom na umetniško obliko, in kar mu je bilo všeč, presadil je v svoj pesniški vrt. Kdor hoče vedeti, je li Prešern ljubil svoj narod ali ne, je li bil navdušen Slovan ali ne, ne čitaj nikakeršnih razprav o tem, temuč čitaj njegove poezije. Kdor nima

„Krsto, resnično krsto!“ je ječal zdravnik, ter je izmučen sedel na stopnice. Jecljaje sem pripovedoval doktorju o krstah, katere sem videl.

Spogledovala sva se nekoliko časa začudeno, končno pa sva potipala drug drugega, da se prepričava, da strahoviti dogodek ni bil sen.

Celo uro sva stala na mrzlih stopnicah in bila sva premrazena, mej tem pa sva ugibala semtertja in si domišljala to in ono; končno sva sklenili, da premagava bojazljivost, da zbudi vratarja in greva z njim skupaj v doktorjevo sobo. In tako sva tudi storila. Ko smo vžgali luč, zagledali smo resnično sredi sobe krsto, ki je bila okrašena z belim atlasom in z zlatimi prami. Vrtar se je pobožno prekrižal.

„Zdaj moramo tudi izvedeti“, je rekel bledi doktor tresoč se po vsem životu, „če je krsta prazna ali...“ Če je kdo v njej.“

Po umljivem daljšem obotavljanju se je pripognil doktor in potegnil pokrov razkrsto. Pogledali smo vanjo... Bila je prazna. Mrtveca ni bilo v njej, mestu tega pa list z nastopno vsebino:

„Ljubi Pogostov! Znano Ti je, da je kupčija mojega zeta zelo opešala. Zadolžen je čez in čez. Jutri ali pojutrišnjem mu bode vse zarubljeno. V včerajšnji rodbinski seji

povsem hladnega srca, njemu zatrepečejo vse žilice, čuteč njegovo koprnenje po sreči, svobodi in alavi mile domovine.

A ta ljubezen roda in domovine izvirala mu je iz jako občutnega in blagega srca. Celo njegovo bitje, vsa njegova duša je bila nežna in čista, a vendar se ni dal nikomur zavesti; mislil je samostalno in čul se je neplodnih fantazij, koje odvrčajo od svrhe, mesto da bi vodile k nji. Narod brez kulture ne šteje nič, to mu je bilo jasno. Za prosvetno delo je trebalo pridobiti inteligencijo naroda, izobražene kroge. A pridobiti jih je mogel samo z dokazom, da je slovenski jezik isto tako sposoben za pesništvo, kakor drugi kulturni jeziki. No, pesniškega jezika Slovenci niso imeli. Vodnikove pesmice so bili le poskusi. Pesniški jezik stvaril si je sam, ko je proučil duh narodnega jezika in narodne slovenske pesmi, katere je nabiral s svojim prijateljem Smoletom. Razumel je nežna čustva narodne duše, razumel duh jezika in strnil dušo naroda, duh jezika in bogati vir lastnih čustev z modernimi nazori ter jih vlil v najraznovrstnejše tuje umetniške modele tako fino, tako krasno, tako divno, da nam je skoraj nepojmljivo, kako je to mogoče bilo. Njegovi umotvori so tako edinstveni, harmonijski, da jih najvestnija analiza ne more razstaviti na njihove elemente.

Čeprav je bilo njegovo književno delo v prvi vrsti namenjeno inteligentnim krogom, vendar so njegove pesmi z majhno izjemo razumljive tudi najprostejšemu Slovincu. V njegovih poezijah je toliko narodne poezije, da narod iz njih sesa svojo srčno kri, da v njih spoznava svojo dušo.

Prešeren je obžaloval, da slovenski jezik ni bil spoštovan v izobraženih krogih, zato je mislil, da treba narodnemu jeziku vrata odpreti najprej v te kroge. Ko bode narod videl, kako gospoda spoštuje in ceni njegov jezik, spoštoval ga bode tudi sam.

Pel in objavljajal je svoje neumrle pesmi v Ljubljani ter se je že zaradi tega odločil za gorenjski dialekt, kateri je tudi najbolj poznal. Štajersko-vshodnemu dialektu ni bil všeč, in vprašanje je, ali bi bil našel v Ljubljani list, kateri bi bil hotel sprejemati pesmi v tem dialektu in koliko bralcev bi bil našel na Kranjskem, kateremu so bile njegove poezije v prvi vrsti namenjene, ako bi jih bil objavil v kateremkoli izvenkranjskem narečju. Prešeren je bil tega mnenja, da se jeden slovenski dialekt mora razviti v književni jezik za Slovence, a razloga ni imel, da bi se bil zavzemal za narečje, katero je pisal Vraz s svojimi tovariši v Gradcu.

Vraz je menil, da bode Gradec književno središče slovensko, a njegova štajerska slovenščina književni jezik, pa kmalu se je moral prepričati, da se njegova ideja ne more uživetvoriti. Po tej prevari ni bilo druge, ali sprejeti Prešernov nazor, naučiti se kranjske slovenščine in iakati središče slovenskega literarnega gibanja v Ljubljani, ali pridružiti se ilirskemu pokretu ter oditi v Zagreb. Odšel je v Zagreb in pisal za „Ilire“. Potegnil je sicer

se je sklenilo, da se spravi v varnost vse, kar ima kaj vrednosti. Ker vse premoženje mojega tasta obstaja iz krst (kakor vendar veš, je prvi izdelovatelj krst v mestu), smo sklenili, da poskrbimo najbolje in najdražje krste. Obračam se do Tebe, kakor do prijatelja, pomagaj mi, da rešimo svojo čast in svoje premoženje. V tej nadi Ti pošiljam jedno krsto, proseč Te, da jo shraniš pri sebi, dokler Te ne obvestim nadalje. Če nam ne pomagajo prijatelji in znanci, smo izgubljeni. Preverjen sem, da mi ne odrečeš, temveč, ker krsta ne ostane dlje pri Tebi nego teden dni. Poslal sem vsakemu, ki ga amatram za našega resničnega prijatelja, po jedno krsto, in se zanašam na njih velikodušnost in plemenito mišljenje. Tvoj ljubitelj Te Ivan Čelustin.“

Po tem dogodku sem tri mesece zdravil svoje nerge, zato pa je naš prijatelj, zet izdelovatelj mrtvaških krst, rešil svojo čast in svoje premoženje ter vzdržuje zdaj pogrebni zavod in trguje s spomeniki in spomenskimi ploščami.

Njegove kupčije pa ne uspevajo kaj posebno dobro, in vsak večer, ko stopim v svojo sobo, se bojim, da ne zagledam poleg svoje postelje belega marmorovega grobnega spomenika ali pa mrtvaškega odra.

za seboj nekoliko štajerskih rojakov, a prej ko je njihov rod izumrl, ni bilo več sledu ti struji na Štajerskem. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. maja.

— Osebnosti. Notar v Senožečah, g. Mihael Korbar, je premeščen v Lož. — Major domobranskega polka v Zadru, gosp. Josip Pekolj, je šel v pokoj.

— „Edinost“ za „Novi List“. Tržaška „Edinost“ se je čutila poklicano, da se zavzame za reški „Novi List“, ki je našo stranko in dr. Tavčarja posebe napadel na tak način, kakor razen Koblarjevega „Dihurja“ in „Slovenca“ še nikdar noben drugi list, niti nemški, kaj še slovanski. „Edinost“ pravi, da je pri obstoječem razmerju mej Hrvati in Srbi več kakor naravno, da se je „Novi List“ zagnal v dr. Tavčarja, ker so se slovenski napredni poslanci združili s srbskimi poslancema. To nikakor ni naravno. Nam so Srbi ravno tako mili in dragi kakor Hrvatje, nič več pa tudi nič manj. Mi se v srbsko-hrvatski boj ne vtikamo, kakor tudi ne v boj mej Hrvati samimi, in zato se je smela naša državnozborna delegacija ravno tako združiti s Srbi, kakor se je prej s Hrvati. Naši poslanci so že pri snovanju hrvatsko-slovenskega kluba delali na to, da se vanj sprejmeta tudi srbska poslanka. Kaj je torej naravnnejše, kakor da so se napredni poslanci, ko so bili po krivdi klerikalcev in Hrvatov, vsled ščuvanja hrvatskih listov prisiljeni zapustiti ta klub, združili s srbskimi poslancema? Sicer pa tako daleč menda še nismo, da bi stali pod varuštvo, in bi se naši stranki od zunaj ukazovalo, kaj sme storiti in česa ne sme. „Edinost“ trdi, da je naš list odklonil bratstvo s hrvatskim narodom, ko je rekel, da se zahvaljuje za bratstvo „Novega Lista“. Naš list ima za bratstvo mej hrvatskim in slovenskim narodom — hvala Bogu — precej zaslug, in kakor doslej gojil bo to bratstvo tudi v naprej z vso ljubeznijo. Kaj pa je „Novi List“? Že storil za to bratstvo? Zastruplja je sistematično, in zato odklanjamo bratstvo tega lista z vso odločnostjo. Reči, da odklanjamo s tem bratstvo z narodom hrvatskim, je taka neumna pretiranost, da se jej mora človek smejati, ker „Novi List“ vendar ni hrvatski narod. „Edinost“ konstatuje tudi, da dotični članek „Novega Lista“ ni naperjen samo proti dr. Tavčarju, ampak tudi proti dr. Šusteršiču in trdi, da smo tako mi kakor „Slovenec“ zatajili, kar je „Novi List“ pisal proti Šusteršiču, da bi mogli po njem mahitati. Čudna logika! Mi se nismo spuščali v nikako polemiko z „Novim Listom“ o detaljih njegovega članka, ampak smo le v obče ožigosali napad na dr. Tavčarja. Kaj je pisal „Novi List“ o Šusteršiču, to ni imelo nas nobenega pomena. „Slovenec“ je iztrgal kar je „Novi List“ pisal o dr. Tavčarju, in je to proti naši stranki fruktificiral, zamolčal pa kar je bilo pisano proti doktorju Šusteršiču. Ko bi mi bili povzeli to, kar je bilo pisano proti Šusteršiču in zamolčali to kar je bilo naperjeno proti dr. Tavčarju, bi se nam lahko očitala nelojalnost, tako pa se to nikakor ne more. Toda „Edinost“ neče videti razločka mej našim in „Slovenčevim“ postopanjem. Sicer pa ima „Novi List“ navado, kadar udari s polenom po naši stranki, tudi nekoliko pošegeta klerikalce, da bi se tako kazal nekoliko nepristranskega. Toda v to nepristranost živa duša več ne verjame, saj se je zlasti sijajno izkazala tedaj, ko so napredni poslanci morali izstopiti iz hrvatsko-slovenskega kluba, ker so slovenski in hrvatski klerikalci hoteli brez vzroka sramotno izbaciti dr. Tavčarja, in od tedaj naprej pri vsaki priliki. Mi smo z „Novim Listom“ popolnoma na čistem, in naj zdaj, ko ga do dobra poznamo, piše kar hoče, mi se za to še zmenili več ne bomo. Končno naj zabeležimo uredniško izpoved „Edinosti“, da sicer ne odobrava vsacega izraza v „Novem Listu“, a pa se v stvari samipopolnoma z njim strinja, da torej obsoja, ker napredni poslanci niso ostali osamljeni, kakor soto nameravali njeni somišljeniki iz hrvatsko-slovenskega kluba, ampak se združili v skupen klub z dvema vse časti

vrednima jugoslovanskima poslancema, s katerima bi hrvatski narodnjaki sami radi v enem klubu sedeli. To je tako neslovansko, da se ne sme pozabiti.

— „Slovenec“ se je včeraj spravil nad naš list zaradi kaplana Bezeljaka, češ, da smo duhovščini storili grdo krivico, ker smo jej očitali, da ni ničesar storila, da bi rešila tega nesrečnega duhovnika. „Slovenec“ pravi, da je — liberalizem kriv, da je mogel Bezeljak delati duhovščini sramoto, liberalizem, ker škof nima pravice vzeti takemu duhovniku osebno svobodo. To je res znamenit izgovor. Ko bi bil škof hotel, bi bil Bezeljaka lahko spravil na primer v Gradec k usmiljenim bratom, ali kamorkoli, saj bi bil Bezeljak prav rad šel. Toda škof tega še poskusil ni. Kaj je sploh storil škof za Bezeljaka? Kolikor je nam znano, je tedaj, ko so kaplana Bezeljaka po šubu pripeljali iz Ogrske, dal temu nesrečniku 6 gl. s pogojem, da gre koj iz Ljubljane. Zakaj ni škof takrat poslal Bezeljaka v kako duhovniško bolnico, v hiralnico „Slovenec“ pravi, da je škof dal Bezeljaku sredstva za duhovne vaje. To je že prenemumno. Kaj hočete seksualno perversnega in degeneriranega človeka z blagoslovljeno vodo kurirati? Duhovne vaje! To nas spominja na tiste klasične fajmoštre, ki so v prašalno polo, kako bi se dal alkoholizem najlažje zatreti, zapisali, da z misijoni in z Marijinimi družbami!! Še čuda, da „Slovenec“ ni rekel, da je Bezeljak obseden, in da bi se moralo iz njega izgnati hudiča z eksorcizmom. „Slovenec“ opravičujevanje, da duhovščina za svojega sobrata ni storila ničesar, je več kakor smešno. Toliko bolj, ker stoji v zapisniku o kaplana Bezeljaka zdravstvenem stanju, da je Bezeljaku njegov spovednik priporočal nenavaden način, da zadosti svojemu seksualnemu nagnenju, ne da bi prišel v konflikt z zakonom.

— Škof v Hrenovcih. V Hrenovcih na Notranjskem je mej klerikalci prišlo do razpora. Ta razpor je tako velik, da je ljubljanski škof šel hrenoviške klerikalce osebno miriti.

— Obisk postojinske jame. Iz Postojine se nam piše 29. t. m.: Naš vestni „Slovenec“ je prinesel v včerajšnji številki čudno vest, da je binkoštni pondeljek le 400 izletnikov posetilo postojinsko jamo. Kdo mu je tega medveda na vrat obesil, nam ni znano, pač pa vemo, da je znašalo število izletnikov okroglo 4200, in da je v očigled slabemu vremenu in pa cirkusa Barnuma, za kojega se vse pripravlja — to število zelo impozantno. Pripomniti nam je, da je vrgla vstopnina okroglih 5927 K proti 5348 lanskega leta; razglednic je bilo v jami in zunaj oddanih okroglo 12.000. Želimo, da si „Slovenec“ poišče vestnejših poročevalcev, in sicer takih, ki bodo za „kras Notranjske“ delali reklamo, ne pa istega hote ali nehoti diskreditirali. Pa brez zamere! Tudi „Laib. Zeitung“ se je bila zelo vrezala, pa je svojo zmoto popravila.

— Skrajna impertinenca nemških nacionalnih uslužbencev papirnice v Vevčah. Slovenski odvetnik v Ljubljani pisal je na ravnateljstvo papirnice v Vevčah po naročilu svoje slovenske stranke v neki pravni zadevi opominjevalno pismo v slovenskem jeziku. Isto se mu je pa nesprejeto vrnilo z opazko: „Ersuchen um deutsche Uebersetzung.“ — Josefthal, 26. Mai 1901. Josefthal Paperfabriken, Straub m/p., Mikula m/p.

— Gonja zoper učitelja Gostinčarja. Takoimenovana nemška ljudska stranka se je z veliko strastjo lotila boja, da bi odjedli kruh učitelju Gostinčarju, ki se je proti nemškemu kulturonoscu branil z revolverjem, kakor bi bil to storil vsak drugi človek. Zdaj pojde celo posebna deputacija te stranke k ministrskemu predsedniku in k naučnemu ministru zahtevati, da se mora Gostinčar žrtvovati nemškemu nacionalcem. V tem slučaju je širokousta stranka nemških nacionalcev posebno pogumna, dasi je sicer postala tako krotka, da na vsak migljaj visoke vlade parira. Stranka se brez dvoma zaveda, da zaradi uprav veličasten prestige, ako ljudskega učitelja, ki se je branil, ko so ga hoteli njeni pristaši ubiti, spravi ob njegov revni kruhek.

— Društvo zdravnikov na Kranjskem ima dne 1. junija ob pol 6. uri pop. v deželni bolnici redno mesečno sejo. Dnevni red: 1. Naznanila predsedništva.

2. Demonstracija. 3. Legar v tukajšnji topničarski vojašnici (predava dr. Kopriva. 4. Slučajnosti.

— Člen slovenskega gledališča v smrtni nevarnosti. V ponedeljek zjutraj sta pri Vyšehradu blizu Pragi, trčila dva osebna vlaka s toliko silo drug ob drugega, da sta se poškodovala oba stroja, da je bilo razbitih več vagonov ter bolj ali manj ranjenih več sprevoznikov in potnikov. V vagonu, ki se je vled silovitega sunka uprav razkral na dvoje, je sedel v družbi 6 oseb tudi člen slovenskega gledališča g. Otokar Boleška. Sopotniki so bili vsi ranjeni, g. Boleška pa je padel iz razkralnega vagona toli sredo na tla, da se mu ni pripetilo nič hudega. Njegova rešitev iz smrtni nevarnosti je naravnost čudovita ter se je o njej v Pragi mnogo govorilo.

— Glas iz občinstva. Po potresu se je mej drugimi poslopij podrla tudi na vogalu Hilšerjevih ulic in Gradišča ležeče erarično poslopje, v katerem je bil nastanjen takoimenovani „Platzcommando“. Od tedaj je to stavbišče popolnoma zapuščeno in strahovito zanemarjeno. Postalo je kakor tudi svet, kjer je stal Knežji dvorec, pribežališče tistih pijancev, ki so se „Laha“ tako nalezli, da jih noge več ne neso. Na občino se je vedno vpilo in pritiskalo, naj se zida nova poslopja, koderkoli je kako občinsko hišo podrlo. Občina je vse storila, erar pa se kar ne gane, ne da bi ta svet zazidal, ne da bi ga priredil. Kak majhen ograjen park bi se pač lahko tam napravil. Erar zahteva za ta svet 16.000 kron. To je veliko preveč, ker bi moral kupec jako mnogo sveta odstopiti za ceste. Če erar neče že ničesar storiti, naj svet za primerno ceno proda.

— Županstvo na Bledu nam piše: Da se raznesla pretirana govorica glede epidemične bolezni „škrlatica“ v tukajšnji občini primerno pojasni, dovoljuje si podpisano županstvo sledeče naznaniti: Od 21. marca do vstevši 28. maja zbolelo je v celi občini Bled na škrlatici 35 oseb. — Od teh sta umrli 2 osebi, 20 jih je ozdravelo, jedna odrasla oseba se je kot okrevanka iz občinskega okrožja odstranila, 12 okrevanih oseb je sedaj v občini, in sicer: 2 na Rečici, 2 v Gradu, 4 v Želečeh, vse v jedni družini in 4 na Mlinem. Novi slučaj te bolezni se ni pripetil že od 16. maja na Rečici, in od 24. maja v Želečeh in na Mlinem. Pretek epidemije je nenevaren.

— Ne v Braziliji! Vlada je razposlala okrožnico, v kateri svari pred izseljevanjem v državo S. Paulo v Braziliji. Okrožnica pravi: „Glasom došlega uradnega sporočila je bil od strani vlade države S. Paulo v Braziliji razpisan konkurz za uvedbo 30 tisoč emigrantov. Mej tozadevno došlimi ponudbami so tudi štiri ponudbe takih ponudnikov, ki se ponujajo za uvedbo Avstrijcev. Če tudi v omenjenih ponudbah še ni odločeno, se zdi vendar jako verjetno, da se vlada odloči za jedno omenjenih 4 ponudb, ker so avstrijski in ogrski izseljenci na jako dobrem glasu kakor vrli in pridni poljedelci in je veliko povpraševanje po njih ter jim dajejo prednost pred emigranti iz drugih držav. Pričakovati je torej, da se nabiranje raztegne tudi na tostransko državno območje. Kar se pa dostaje razmer, ki čakajo avstrijskih izseljencev v državi S. Paulo, je iste na podlagi zanesljivih informacij, dobljenih na licu mesta, slej ko prej označiti kakor skrajno neugodne, in je torej le najnujnejše odsvetovati od izseljevanja. Kdor odhaja v S. Paulo v nadi, da pridobi tam zemlje za samostojno obdelovanje, doživi le najgorenje iznenadenje. Vsako podeljevanje državne zemlje izseljencem je izključeno. Ob takih okoliščinah so izseljenci prisiljeni vsprejemati delo v akordu na kavinih plantažah, in tam brez lastne domačije živeti življenje težko mučenih in o tem slabo plačanih kavinih delavcev, ki se v resnici le malo razlikuje od življenja prejšnjih sužnjev. Posestniki plantaž so valed padanja kavinih cen in iz istega izhajajoče gospodarske krize obnemogli in navadno prezadolženi, zbog česar se bolj krčijo itak že nizka plačila, ali pa jih kar vzkrčajo delavcem. Z ozirom na pomankljivo pravno varstvo v državi S. Paulo je pa kolonist navadno brez obrambe pred takimi dogodki. K temu pa prihaja še težava, prilagoditi se novim in povsem nenavajenim razmeram, kakor tudi nepoznavanje deželne jezika; vse to so okoliščnosti, ki še bolj pomagajo v to, da se v izseljenih vzbuja čut osamelosti in pobožnosti,

in da jim upada sposobnost za pridobivanje“. Val poklicani javni organi imajo nalogo, opozarjati na te okoliščine one, ki bi nameravali, izseliti se v Brazilijo, mi pa tem potom svarimo pred tem izseljevanjem v smislu gorenjega besedila ministrske okrožnice.

— Velik požar v Dobrunjah. Danes gori zopet v Dobrunjah. Požar je jako velik. Z vežbališča je pohitela jedna kompanija vojakov na lice požara, da gasi. Sodi se, da je tudi ta ogenj zanetila hudobna roka.

— Izlet v Fram priredi bralno in pevsko društvo „Maribor“ s sodelovanjem slavne veteranske godbe dne 2. junija t. l.

— „Rokovnjače“ bodo igrali v nedeljo, dne 2. junija v Barkovljah pri Trstu. Uprizorilo je to najpriljubljenejšo izvirno narodno igro s petjem slovansko pevsko društvo. Pri predstavi svira vojaška godba.

— Blagoslovljen je zastave hrvatskega delavskega pevskega društva v Varaždinu. Slovenska pevska društva se prijazno prosijo, da vsako društvo, katero se želi udeležiti slavnosti, izvoli čim preje pripisati znesek od 4 gl. ali 8 kron za zlato žeblice, kateri se zabijejo v držalo.

— Barnum & Bailey. Danes zjutraj je prišla ta družba v Ljubljano. Že na vse zgodaj se je nebroj ljudstva zbralo pred kolodvorom, dopoldne pa je bilo na tisoče ljudi gledat v drevoredu, kako se postavlja cirkus. Ljubljana je tako polna tujcev kakor še nikdar ne. Če bi škof priredil katoliški shod, dal vsem udeležnikom pristo vožnjo in hrano ter še vsakemu petak po vrh, ne zvabi toliko ljudi v mesto, kakor sta je zvalila Barnum & Bailey. Tudi kmetstvo ljudstvo prihaja trumoma v mesto in je pravi boj za ustopnice.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenki izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 19. do 25. maja kaže, da je bilo novorojencev 24 (= 35 64/100), mrtvorojenec 1, umrlih 27 (= 40 09/100), mej njimi jih je umrlo za škrlatico 2, za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 5, za različnimi boleznimi 13. Mej njimi je bilo tujcev 6 (= 22 2/100), iz zavodov 13 (= 48 1/100). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za škrlatico 4 oseba.

* Umetna interpelacija. Poslanec Biankini in tovariši so interpelirali našega ministra, zakaj se učenec iz Dalmacije in Istre delajo vedno nove zapreke, če hoté pohajati hrvatsko vseučilišče v Zagrebu, in vprašali, če misli te zapreke odstraniti.

* Hilsner pomilošen. Praška „Bohemia“ poroča, da je dvakrat k smrti obsodeni žid Leopold Hilsner pomilošen, ter da mu je najvišji sodni dvor prisodil dosmrtno ječo. Baje je že prvo sodišče v Pisku priporočilo Hilsnerja cesarjevi milosti.

* Izložba avtomobilov. V dunajskem praterju se je otvorila pod pokroviteljstvom nadvojvode Frana Salvatorja izložba avtomobilov.

* Shod avskultantov. Dne 2. junija t. l. bo v Olmucu občni shod avstrijskih avskultantov, na katerem bodo razpravljali o svojem materialnem stanju ter se izrekli o svojih zahtevah in željah.

* O grofu Tolstemu. Šikane, katerim se mora pokoriti stari Tolstoj, so res neverjetne. Privržencem svetega sinoda je dovoljeno, da blatijo Tolstega na vse mogoče načine, kakor se komu ljubi. Tako n. pr. je objavil neki profesor Bronsow brošuro, v kateri je zapisal badastočo, da je Tolstoj skribent brez talenta, in da je samo valed reklame postal tako slaven. V charkovskem dnevniku „Vjera Rasum“ je obelodanil neki menih pismo, v katerem proslavlja ekskomunikacijo Tolstega za največji čin stoletja. V Adeni so nedavno odpisali Tolstemu adresu, valed policijskega ukaza pa je bila medpotoma inhibirana in vrnena. Od njegovih doslej še nenatisnenih del je izšla pred kratkim brošurica, katero je pa cenzura močno obstrigla, z naslovom: „Urar“. Tolstoj zastopa tu idejo o pobratenju vseh ljudij in povdarja, da se mora z vsemi ljudmi jednako ljubezljivo ravnati.

* Bodoči Waterloo. Neki angleški kapitan, ki ima brčkone precej živo fantazijo, je izdal pod omenjenim naslovom v Londonu brošuro, ki je vzbudila v ruskih časnikarskih krogih živo zanimanje. V tem spisu prorokuje angleški kapitan za leto 1903 svetovno vojno, v kateri bodeta Rusija in Francija strahovito poraženi. Vojna se bode začela z ofenzivo angleškega

brodovja, ki bode blokiralo francoske prištane, ujelo francosko brodovje in izkrcalo okupacijski kor na francoski obali (!) Rusija hoče francoskemu zavezniku na pomoč. A dva nemška kora marširata ob ruski meji v Galicijo, da se združita tam z avstrijsko armado. Dve drugi nemški armadi, severna in južna, vdereta zmagovito v Francijo, mej tem, ko se tretja nemška vojska koncentrira pri Metz. Vojna se konča, kakor že rečeno s strašnim porazom za Rusijo kakor tudi za Francijo, tako namreč sanja pisatelj. — Avtor te fantastične kombinacije, naj bi se rajši potrudil, da iznajde načrt, kako bi Angleži Burom napravili „Waterloo“, predno s svojo preživo fantazijo uničuje na potrpežljivem papirju s svojim peresom Francijo in Rusijo. Tak „Waterloo“, katerega se pa dozdanih skušnjah hrabrim Burom pač ni bati, bi Angleži prav silno potrebovali.

* Poštni parnik Kensington Red Star Linie v Antverpah je dospel kakor se nam brzojavno poroča, dne 22. maja nepoškodovano v Newyork.

* Roparski umor. Blizu Berolina se je izvršil te dni strahovit roparski umor. Na nekem polju so našli truplo moža, ka-oih 40 metrov od trupla na glavo! Truplo je imelo več ran, o morilcih pa ni doslej sledu.

* Velikanski šopek je dobila soproga predsednika Mac Kinleya v San Franciscu. Šopek je navezan na 39 črevljev dolg drog ter je sestavljen iz več tisoč najlepših ovetlic. Odrasel človek seže s svojim temenom do tja, kjer se ovetlice začenjajo.

* Apollo v kopalnih hlačkah. Iz Findlaya v Ohiju poročajo: Zavod v Adi si je nabavil kopijo znanega staroklasičnega kipa Apollonovega v Parizu. Ko pa je kip dospel, so gojenke protestirale, da bi se goli Apollo postavil v stebrišču. Zato je ravnateljstvo odredilo, da dobi Apollo rudeče baržunaste hlačice. Gojenke so bile s tem zadovoljne, in danes ima zavod Apollona v kopalnih hlačkah.

* Palača na kolesih. „Pullman Car Company“ dela za predsednika trustov za jeklo, Charla Schwaba palačo na kolesih. S to palačo bo Schwab posetil razne tovarne za jeklo. Palača obsega dve spalnici, oblačilnico, sprejemnico, jedilnico, kopalnico in kuhinjo. Palača je iz jekla, oniksa, lesa in srebra. Schwab je bil navaden delavec, dandanes pa znašajo njegovi dohodki 4 milijone kron na leto.

Književnost.

— „Planinski Vestnik“, glasilo slovenskega planinskega društva, ima v 5. št. to-le vsebino: Čez Kavkaško pogorje. Spisal L. Stiasny. — Po švicarskih mestih. Spisal dr. Vl. Foerster. — Društvene vesti. — Razne vesti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. maja. Debata glede vodnih cest se je danes dognala. Wolfov predlog, naj se debata sistira in prej popraša deželne zbornice, se je odklonil. Za predlog ni glasoval niti Wolf, ker je bil odsoten. Nato se je seja pretrgala do 7. ure zvečer, ker imata seji proračunska odseka delegacij.

Dunaj 30. maja. Slovensko-hrvatski klub ima danes sejo radi svojega stališča, katero zavzame proti provizornemu budgetu.

Dunaj 30. maja. Danes imata parlamentarni komisiji slovensko-hrvatskega kluba in slovanskega centra skupno sejo.

Dunaj 30. maja. Danes popoldne ob 2. uri so imeli načelniki klubov sejo radi programa državnega zbora. Sklenilo se je, da bo imel parlament seje od 3. do 12. junija. Tudi radi potovanja cesarja v Prago se zasedanje ne sklene. Koerber želi, da bi v soboto ne bilo seje. Odsek glede vodnih cest ima jutri sejo. Na to prideta na vrsto tretji čitanji investicijske in vodne predloge. Končno se začne zaključna debata glede proračuna. Vsaka stranka dobi svojega govornika.

Berolin 30. maja. Cesar Viljem se je zahvalil carju Nikolaju za usluge Rusije na Kitajskem.

Berolin 30. maja. Grof Viljem Bismarck, drugi sin kancelarja Bismarcka, je danes umrl.

Poslano.7

Ker mi ni mogoče posameznikom odgovarjati na iskrene čestitke, kojih je došlo povodom „Važne razsodbe“, priobčene v „Slov. Narodu“ dne 1. in 2. aprila t. l., na stotine iz vseh krajev širne Avstrije, izrekam tem potom svojo najpresrečnejšo zahvalo, zatrjavajoča, da ostanem tudi v prihodnje zvesta zagovornica narodno-napredne ideje ter neizprosna boriteljica proti vsem, cerkev v politične namene uporabljočim faktorjem. (1134-3)

Draga pri Rakeku, 25. maja 1901.

Ana Turk

soproga gosp. župana Pavla Turka.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za Prešernov spomenik. Družba v Soteski pri Bačcu 27. maja 1901 znesek 6 kron 40 vin. z geslom:

Med seboj sicer zabavljamo
Preširna le proslavljamo
„Žalostno“ omizje rado dá
Kol'kor more — od srca.

Oroslav Dolenčev, Prof. S. Rutar, M. Podkrajškovi, Toni Višnjevič in Josipina Podkrajšek. — Živeli!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 28. maja: Marija Marn, posestnica, 50 let, Illova št. 44, železniški rak.

V otroški bolnici:

Dne 26. maja: Alojzij Smolej, kajzarjev sin, 2 leti, angleška bolezen.

V deželni bolnici:

Dne 22. maja: Rudolf Picelj, pekov sin, 2 leti, škrlatica. — Ivan Pavšič, pisar, 17 let, vnetje trebušne mrene.

Dne 24. maja: Marija Arko, dninarica, 70 let, ostarelost. — Andrej Huber, kočijaž, 53 let, sušica v hrbtenici.

Dne 25. maja: Anton Gantar, posestnik, 47 let, pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnina v 4 urah
29.	9. zvečer	733.2	18.0	sl. vzhod	del. jasno	0.3 mm
30.	7. jutraj	734.2	14.0	brezveter.	megla	
	2. popol.	732.8	26.4	sr. jzhod	del. oblač.	

Srednja včerašnja temperatura 18.8°, normala: 15.7°.

Dunajska borza

dne 29. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.50
Skupni državni dolg v srebru	98.10
Avstrijska zlata renta	117.85
Avstrijska krona renta 4%	97.25
Ogrska zlata renta 4%	117.40
Ogrska krona renta 4%	92.90
Avstro-ogrsko bančne delnice	167.2
Kreditne delnice	885.50
London vista	240.45
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.50
20 mark	23.52
20 frankov	19.09
Italijanski bankovci	90.50
C. kr. cekini	11.32

Št. 297/1/2

Oklic.

(1152)

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani s tem naznanja, da se bode vršila vsled prošnje dedičev, prostovoljna dražba v zapuščino po gospodu **Alojziju Praschnikarju** spadajočih, v kat. obč. št. Petersko predmestje pod vl. št. 189 in 190 vpisanih 2/10 deležev in sicer prazni stavbinski prostor obstoječi iz parcel:

Št. 210/4 v meri	889 m	Št. 210/8 v meri	985 m
" 210/5 " "	842 m	" 210/11 " "	570 m
" 210/6 " "	990 m	" 210/9 " "	1096 m
" 210/7 " "	1267 m	" 210/10 " "	1214 m

veršila dne 10. junija 1901 ob 9 uri dopoldan

pri tej sodnji v sobi št. 2, s pristavkom da ostane zemljeknižnim upnikom ne gleda na skupilo njih zastavna pravica pridržana.

Izključna cena znaša po cenilni vrednosti 14135 K 40 v in se bodo zgoraj navedeni zemljiški deleži pri tem edinemu naroku skupno kot eni predmet prodaje, za gori navedeno cenilno vrednost prodajali, in se bodo le ponudki za izključno ceno ali pa čez to, vpoštevali.

Varščina znaša 1500 K in se mora pred začetkom dražbe ali v gotovini ali pa v papirjih ki imajo pupilarno vrednost, položiti.

Dražbeni pogoji se zamorejo pri tej sodnji, ali pa pri c. kr. deželni sodnji v Ljubljani, c. kr. okrajni sodnji v Kamniku in slednjič pri zastopniku dedičev gospodu dr. Bertoldu Krasu, dvornemu in sodnemu advokatu na Dunaji I. Helfferstorferstrasse št. 13 vpogledati.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I.

dne 20. maja 1901.

Zrebanje nepreklicno
dne 25. junija 1901.

Concordia-srečke
à 1 krono

Glavni dobitnik
kron **30.000** vrednosti.
priporoča (1083-4)
J. C. MAYER
v Ljubljani.

ROGAČKA
KISELA VODA Gampel in Styria
OSVEŽUJOČA PIVKA: Neprisegljiva zdravilna voda.

Marija Vernig naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov žalostno vest, da je njen nepozabni, iskreno ljubljani soprog, gospod

Fidel Vernig

posestnik in kovač

danes dne 30. aprila, ob 3. uri zjutraj po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajočo, v 71. letu mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega pokojnika bode v soboto, dne 1. junija, ob 2. uri popoldne.

Svete maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Blagega pokojnika priporočam v blag spomin. (1154)

Škofja Loka, dne 30. maja 1901.

Ges. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ausse, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling, v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak z Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Zastopnik za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. (714-9)

Zelo dobra in obiskovana

gostilna

na lepem in živahnem prostoru v Ljubljani se pod ugodnimi pogoji **tako** v najem odda. (1129-3)
Kje pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

Fino vino v steklenicah, Kulmbaško pivo v steklenicah, konjak, brinjevec, slivovko, Klauerjev „Triglav“

priporoča (12-121)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Dobro vpeljana

trgovina z mešanim blagom

kakor tudi

gostilna

v Senožečah na Notranjskem se odda **tako** v najem

in sicer proti takojšnji likvidaciji vsega blaga v trgovini, eventualno proti ugodnim obrokom.

Fran Zadnek

trgovec v Senožečah.

(1150-1)

Obiskovalci

svetovnoslavnega cirkusa

Barnum & Bailey

se uljudno vabijo, da si ogledajo tudi

velikansko skladišče

moškega in ženskega blaga

po najnižjih tovarniških cenah

v angleški zalogi oblek

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 3.

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatovič.

(1153)

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani,

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(40-22)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Gostilna, pri novem svetu

Marije Terezije cesta št. 14.

V nedeljo, dne 2. junija 1901

K O N C E R T

vojaške godbe

na izdatno olepšanem vrtu.

Začetek ob 4. uri.

Vstopnina prosta.

Na vrtu sta salon in kegljišče.

Točil bodem izvrstna pristna vina in Koslerjevo marčno pivo ter skrbel za dobra jedila in točno postrežbo.

Za mnogobrojni obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

(1054-1)

Valentin Mrak, gostilničar.

Kegljišče je za nekaj dni v tednu družbam na razpolago.

Lastnina in tisk »Národne tiskarne«.